

NiZA gaat door!

Massale steun voor NiZA

Bijna drie maanden geleden besloot minister Van Ardenne voor Ontwikkelingssamenwerking NiZA's subsidieaanvraag af te wijzen. NiZA is het hier niet mee eens en vindt dat het niet recht doet aan de resultaten uit het verleden en recente positieve beoordelingen door het ministerie. In november heeft NiZA een bezwaarschrift ingediend, waarvan de uitslag in januari wordt verwacht.

Ik steun NiZA wel!

Al snel nadat het nieuws bekend werd, lieten veel mensen uit onze achterban hun verontwaardiging via brieven en telefoontjes horen. Africa on the Move, NiZA's jaarlijkse Afrika-avond, was met meer dan 500 mensen helemaal uitverkocht. Er kwamen ook veel steunbetuigingen binnen van mensen uit zuidelijk Afrika die zich af vroegen waarom het werk van NiZA niet meer op de steun van het ministerie kan rekenen.

Inmiddels hebben ruim 3600 mensen de petitie 'U steunt NiZA niet. Ik wel!' ondertekend. Velen van hen onderstreepden hun steun zelfs met een extra gift voor ons werk: meer dan € 37.000 kwam er al binnen. Alle handtekeningen zijn aangeboden aan de minister.

FOTO: © AP PHOTO / JEROME DELAY

Oppositie kritiseert besluitvorming

Ook de politiek liet zich niet onbetuigd. Tijdens Africa on the Move pleitten Max van den Berg (PvdA) en Farah Karimi (GroenLinks) voor het terugdraaien van Van Ardenne's beslissing. In oktober werd een motie van GroenLinks aangenomen die sprak van kapitaalvernietiging bij organisaties waar de subsidie van het een op het andere moment werd stopgezet. CDA, PvdA, SP en D66 steunden de motie en riepen de minister op tot heroverweging van haar besluit.

Gelukkig is er ook positief nieuws. NiZA ontving kortgeleden twee grote subsidies van de Europese Unie voor het werk in zuidelijk Afrika. Dat is een belangrijke stimulans voor ons en onze partners. Want subsidie of niet, hun werk gaat door. Dus NiZA ook.

NiZA

informatie

Nederlands instituut
voor Zuidelijk Afrika

Inhoud

- 2 Verkiezingen in Congo
- 3 Gratis naar Congo-expositie
- 4 25 jaar Development Workshop
- 5 Geluiden uit het Zuiden

Congo in 2006

WEL VERKIEZINGEN GEEN DEMOCRATIE

Voorspellen is voor waarzeggers, maar in Congo gaat 2006 hoe dan ook in de boeken als een historisch jaar. Sinds 40 jaar kozen 25 miljoen stemgerechtigden zelf hun leiders. Maar democratische opbouw moet doorgaan, ook nu de stembureaus weer dicht zijn.

De cijfers zijn duizelingwekkend. Met 500 miljoen dollar waren het de duurste verkiezingen ooit gehouden. De Verenigde Naties en de Europese Unie stuurden ruim 20.000 militairen om alles in goede banen te leiden. Duizenden lokale waarnemers en talloze buitenlandse waarnemersmissies werden ingeschakeld. De opkomst in de eerste ronde was met 80% boven verwachting.

Ander geluid

Het geld van de internationale gemeenschap ging vooral naar de technische organisatie van deze verkiezingen. Onafhankelijke kiezersvoorlichting van ngo's kwam er bekaaid vanaf. Terwijl er grote behoefte was aan een ander geluid dan de partijpropaganda en de politiek gekleurde berichtgeving in de media.

Het verkiezingsproject De Karavaan, waarvan NiZA hoofdsponsor was, liet zo'n geluid wel horen. In afgelegen streken van Oost-Congo gaven journalisten en mensenrechtenactivisten gezamenlijk neutrale informatie over de verkiezingen, maar ook over mensenrechten en vrijheid van menings-

FOTO: © NIZA/JULIEN SCHURE

Verkiezingen in Congo: keuze uit ruim 30 kandidaten voor het presidentschap en bijna 10.000 voor het parlement.

uiting. Deze 'verkiezingsdebatten' trokken veel publiek en toonden aan dat veel mensen te weinig informatie hebben om een weloverwogen stem uit te brengen.

Lege huls

Uiteindelijk verliep de organisatie redelijk goed en bleef de fraude beperkt. "Maar met democratie hebben deze verkiezingen niet veel te maken," zegt Wiep Bassie van NiZA. "Zonder een bevolking die weet waarover ze moet beslissen, is elk gekozen bestuur een lege huls."

Voor de organisaties waarmee NiZA aan een democratische toekomst voor Congo werkt, gaat het nu pas beginnen. Eerlijke verdeling van de opbrengst uit de lucratieve grondstoffensector staat boven aan het verlanglijstje. Maar ze zullen hun handen vol hebben aan de nieuwe regering die grote privébelangen heeft in de grondstoffensector. Ook de eis om de mensenrechten en vrijheid van meningsuiting te respecteren, wordt nog een fikse dobber.

De stembureaus zijn dicht en de voorlichtingscampagnes voorbij. Wil de democratie in Congo echt iets gaan betekenen voor de dagelijkse praktijk van mensen, dan komt het er nu op aan om mensen te blijven informeren en hen structureel een stem te geven. Daar blijven NiZA's partners intensief mee bezig.

Fototentoonstelling 'Koningen van Congo'

An de vooravond van de verkiezingen reisden de Nederlandse fotograaf Sven Torfinn en journalist Kees Broere voor NiZA naar de Democratische Republiek Congo. Zij zochten antwoord op de vraag wie Congo eigenlijk bestuurt. Het resultaat van hun zoektocht is verbeeld in de fototentoonstelling 'Koningen van Congo' die vanaf november te zien is in de Kunsthal in Rotterdam.

'Koningen van Congo' gaat over macht en bestuur in een land dat al sinds de koloniale tijd geteisterd wordt door plundering en oorlog. Desalniettemin, bestuurders zijn er altijd geweest. Vaak zelf benoemd of aangewezen, zelden gekozen. In de aanloop naar de eerste democratische verkiezingen sinds veertig jaar brengen

FOTO: © SVEN TORFINN

Torfinn en Broere vier van hen in beeld: het stamhoofd, de presidentskandidaat, de kolonel en de zakenman. Ieder van hen waant zich koning in Congo.

Over de makers

Sven Torfinn werkt in diverse Afrikaanse landen voor Nederlandse en internationale media. Met een foto van de

begraving van een meisje in Oost-Congo won hij de Zilveren Camera 2005 voor beste nieuwsfoto. Kees Broere woont in Nairobi en is Afrika-correspondent voor de *Volkscrant*.

Bezoekersinformatie

'Koningen van Congo' is te zien van **4 november t/m 28 januari 2007** in de Kunsthal in Rotterdam. Bezoekers ontvangen een klein boekje met foto's en verhalen uit de tentoonstelling. Ook te downloaden op www.niza.nl/koningen.

Locatie: Kunsthal. Museumpark, Westzeedijk 341 Rotterdam.

Openingstijden: dinsdag t/m zaterdag 10.00 - 17.00 uur, zon- en feestdagen 11.00 - 17.00 uur. www.kunsthal.nl

Van noodhulp naar vredesopbouw

25 jaar Development Workshop

Development Workshop, een van NiZA's oudste bondgenoten in Angola, bestaat 25 jaar. Hun werk is meegegroeid met de ontwikkelingen van het land. Van noodhulp tijdens de oorlogsjaren naar vredesopbouw en voorlichting over de voor 2007 geplande verkiezingen.

Lang was Development Workshop de enige internationale hulporganisatie in Angola. In 1981 hielp de staf van toen nog vier medewerkers bij de opvang van honderdduizenden oorlogsvluchtelingen. Samen met de overheid werkten zij mee aan projecten voor huisvesting, water en sanitatie. Directeur Allan Cain is het meest trots op de periode na de oorlog in 2002. "We hebben toen zo'n 1.000 *communities* weer voorzien van schoon drinkwater en 200 dorpen geholpen bij de bouw van nieuwe scholen."

Schrijfgroep

Development Workshop deed al snel meer dan noodhulp en wederopbouw. Via het project Angonet konden andere ngo's vanaf 1989 gebruik maken van e-mail en informatie-uitwisseling via computers. Momenteel worden enkele internetcafés opgezet.

Nog tijdens de oorlog begon Development Workshop in de centrale hooglanden de krant *Ondaka* voor de bevolking. Die was tot dan toe verstookt van informatie van buiten. Cain: "Niet journalisten, maar 'schrijfgroepen' uit de dorpen zelf maken de krant. Zo krijgt de bevolking een eigen stem."

Na 25 jaar is Development Workshop uitgegroeid tot een landelijke organisatie waarbij 250 mensen werken. Het werk richt zich steeds meer op vredesopbouw, democratisering en ontwikkeling van het lokale bestuur. De volgende uitdaging zijn de verkiezingen die in 2007 of 2008 worden gehouden. (zie kader '1 miljoen voor Angola'). "We willen laten zien dat democratie kan werken en dat er hoop is."

NiZA en Development Workshop

NiZA en Development Workshop werken al tien jaar samen. Het ict-project Angonet en de krant *Ondaka* passen bij NiZA's visie dat democratie zonder goed geïnformeerde burgers weinig voorstelt. NiZA steunt ook lokale vredesprojecten van de Angolese ngo. "In de afgelopen jaren was NiZA een van onze trouwste bondgenoten. We zitten op dezelfde golfengete, en dat is bij grotere internationale donoren niet altijd het geval," aldus Cain.

FOTO: © DEVELOPMENT WORKSHOP ANGOLA

NiZA steunt *Ondaka*, een krant die nieuws brengt in afgelegen delen van Angola.

1 miljoen voor Angola

NiZA heeft 1 miljoen euro subsidie ontvangen van de EU voor kiezersvoorlichting in Angola. De eerste verkiezingen sinds het vredesakkoord van 2002 worden volgend jaar verwacht. Kans op uitstel tot 2008 is echter groot. Met de subsidie worden de komende twee jaar voorlichtingsprojecten uitgevoerd in 6 provincies, waar gezamenlijk bijna 6 miljoen mensen wonen. Lokale organisaties trainen zo'n 200 vrijwilligers die de bevolking uitleg geven over de verkiezingen maar ook over de burgerrechten van Angolezen. Bijna elke week organiseren de vrijwilligers bijeenkomsten, in zo'n 1700 dorpen totaal. In een groot aantal dorpen worden 'minibibliotheken' met informatie voor de bevolking ingericht.

Voor veel Angolezen is het de eerste keer dat ze mogen stemmen. De wat ouderen weten nog goed dat na de verkiezingen in 1992 de oorlog opnieuw uitbrak. Zij zijn bang dat het ook deze keer op gevechten uitloopt. Politiek neutrale voorlichting is belangrijk om de angst weg te nemen en mensen te overtuigen wel te gaan stemmen, voor hun eigen toekomst en die van hun land.

FOTO: © SIGRID SPINNOX

Net gestemd! NiZA maakt zich hard voor vrije verkiezingen en democratie. Ook in Angola.

Behalve de EU steunt de Nederlandse ambassade in Angola dit project ook. NiZA voert het samen uit met Development Workshop en aangesloten lokale groepen.

Vijf vragen aan Joseph Bobia

Joseph Bobia is directeur van CENADEP (Centre National d'Appui au Développement et à la Participation Populaire) in de Democratische Republiek Congo.

1. Wat doet CENADEP?

We zetten ons in voor de rechten van de Congolese bevolking. Het is belangrijk dat mensen inspraak hebben op beleid dat hun eigen leven raakt. Ik houd me er al vijftien jaar mee bezig en ik blijf dat doen zodat er uiteindelijk iets blijvends zal veranderen in het leven van Afrikanen.

2. Wat betekent NiZA voor CENADEP?

NiZA is voor mij een ngo die zich vanuit het Noorden met de bron van de problemen in het Zuiden bezig houdt. Afrika beschikt over heel veel delfstoffen, terwijl de bevolking tot de armsten van de wereld behoort. NiZA steunt organisaties zoals CENADEP om natuurlijke grondstoffen in te zetten voor *alle* mensen in Congo.

3. Wat is de grootste uitdaging voor Congo?

De Congolese staat moet sterker worden en beter georganiseerd. De overheid moet zich transparant opstellen, net als (buitenlandse) bedrijven. Die horen open-

Joseph Bobia

heid van zaken te geven en te laten zien wat ze betalen aan de regering om in ons land zaken te doen.

Er zijn internationale richtlijnen voor maatschappelijk verantwoord ondernemen in de grondstoffensector. Daar moeten bedrijven die in Congo werken zich net zo goed aan houden. Dat vereist veel lobbywerk en acties van organisaties zoals de onze.

4. Wat staat er op de agenda van CENADEP?

We blijven continu bezig met het informeren van de bevolking over hun rechten en over wat er in hun omgeving

gebeurt. Ook praten we veelvuldig met de Europese Unie, de Wereldbank en het Internationaal Monetair Fonds, die veel ontwikkelingsgeld voor Congo beschikbaar hebben gesteld. Ze moeten daarbij de belangen van de bevolking beter voor ogen houden.

5. Met wie wilt u wel eens een goed gesprek voeren?

Ik zou de Nederlandse overheid willen laten weten welke betekenis het werk van NiZA heeft. Jullie projecten bevorderen de rechten van lokale gemeenschappen en dat is de basis voor ontwikkeling.

Gratis toegangskaarten

Speciaal voor donateurs heeft NiZA VEERTIG GRATIS KAARTEN voor 'Koningen in Congo' in de aanbieding. Met dit toegangsbewijs kunt u ook de andere exposities in de Kunsthal bekijken.

Stuur een mail naar donateurs@niza.nl o.v.v. 'Koningen van Congo' en vermeld uw adresgegevens. Of bel de donateursadministratie van NiZA op 020-520 62 10. Wees er snel bij: op is op.

'Koningen van Congo' is gerealiseerd in opdracht van NiZA met financiële steun van Hivos en NCDO.

NiZA actueel

Zielig Afrika?

Wanneer werd Afrika eigenlijk zielig? Die vraag beantwoordt het winternummer van ZAM (Zuidelijk Afrika Magazine) aan de hand van een kleine *quick scan* van de Nederlandse pers. En: Hoe erg is Jacob

Zuma, de mogelijke opvolger van Thabo Mbeki? Ook: Rudi van Dantzig over zijn recente bezoek aan Kaapstad * 10 jaar kunst- en vliegwerk van het Prins Claus Fonds * In beeld: De zoektocht naar Afrikaanse spiritualiteit van fotograaf Paul Weinberg * Interview: Elinor Sisulu * Reis: Met de boerenzwaluw naar Etosha, Namibië * Voor een proefnummer of abonnement (€ 15,- tot eind 2007): magazine@niza.nl.

Zakendoen in oorlogstijd

In de documentaire *Afrika: oorlog is business* onderzoekt Jaime de Bourbon Parma, zoon van prinses Irene, in West-Afrika en Congo de relatie tussen de vele oorlogen en de rijkdom aan

bodemschatten in deze landen. Ook Nederlandse ondernemers speelden een dubieuze rol bij deze plunderpraktijken. De documentaire van Frank Vellenga en Pyt Douma is online te bekijken op www.uitzendinggemist.nl (zoekterm 'oorlog is business').

Verhuisbericht

Op 16 februari verhuist NiZA naar een ander kantoor in Amsterdam. De verhuurder van onze huidige locatie wil het gebouw verkopen. Daarom betreft NiZA in februari een nieuw en betaalbaar pand in Amsterdam. Nieuw adres: Van Diemenstraat 200. Bereikbaar met bus 48 vanaf het centraal station. Telefoon, fax- en emailadres blijven ongewijzigd.

Geluiden uit het Zuiden

Aidsvoorlichting bereikt studenten slecht

Iris Nieuwboer won in 2005 de NiZA-Scriptieprijs. Met haar NiZA-studiebeurs onderzoekt zij nu hoe Zuid-Afrikaanse studenten aan informatie over soa's en hiv/aids komen. "Uit onderzoek blijkt dat ruim een kwart van deze groep besmet is. Dit percentage stijgt nog steeds, ondanks alle voorlichtingscampagnes," aldus Iris. "Ik heb ruim 300 studenten uit verschillende bevolkingsgroepen geënkquêteerd om meer te weten te komen over hun eigen seksuele gedrag, over wat ze van bestaande campagnes vinden en wat beter zou moeten. Als je dat weet, kun je de voorlichting beter op de groep aanpassen."

Iris merkte dat seks nog altijd een groot taboe is onder studenten. Eén Afrikaner studente zei: "Soa's zijn geen normaal gespreksonderwerp, zeker niet in onze blanke Afrikaner gemeenschap. De kerk vindt seks voor het huwelijk een zonde dus praten we er nauwelijks over. Ook niet over soa's. Bovendien associëren veel van mijn vrienden aids met armoede en zwarte mensen. Ze beschouwen het niet als een probleem van medestudenten." Iris' onderzoek is onderdeel van een internationaal onderzoek in Zuid-Afrika, Amerika en Nederland over voorlichting over soa's en hiv/aids onder verschillende

Goed nieuws voor Fatal Transactions: nieuwe partners en extra geld!

bevolkingsgroepen. Het rapport met aanbevelingen komt in 2007 uit.

Fatal Transactions breidt uit

Fatal Transactions heeft met een driejarige subsidie van 1,4 miljoen van de Europese Unie groen licht gekregen om de internationale grondstoffencampagne uit te breiden. De campagne, die binnenkort ook in Polen wordt gelanceerd, zal structureel gaan samenwerken met drie

Afrikaanse ngo's uit Zuid-Afrika, Congo en Angola. Deze actiegroepen ageren in eigen land tegen de milieu- en mensenrechtenschendingen in de grondstoffenindustrie. Door de nieuwkomers wordt Fatal Transactions nog meer dan voorheen een campagne met een stevige basis in Afrika. Het deels vernieuwde campagnebestuur is in handen van NiZA, Pax Christi en twee onderzoeksinstituten uit België en Duitsland. www.fataltransactions.nl

Meer steun zonder meer te betalen!

Voordelig schenken

U kunt het werk van NiZA en haar partners voordelig steunen door uw gift bij de notaris vast te leggen. Met een periodieke schenking per notariële akte steunt u vijf jaar lang onze partners in zuidelijk Afrika. Dit is fiscaal erg aantrekkelijk voor u, want u mag uw bijdrage (minimaal € 100,- per jaar) direct opvoeren als aftrekpost zonder drempel (zoals bij een eenmalige gift). NiZA betaalt de kosten van de notaris.

Een voorbeeld: u schenkt € 50,- per jaar zonder notariële akte. Als u deze schenking verhoogt naar € 100,- en dit in een akte laat vastleggen, kunt u (afhankelijk van het voor u geldende tarief inkomstenbelasting) tot € 52,- per jaar terugkrijgen. **U schenkt NiZA dus meer zonder zelf meer te betalen!**

Makkelijk geregeld

Een periodieke schenking is eenvoudig te regelen. Met de onderstaande bon kunt u

informatie over periodiek schenken en een aanmeldingsformulier aanvragen. Wij zorgen ervoor dat onze notaris uw akte opmaakt.

Laat zuidelijk Afrika iets goeds na

U kunt het werk van NiZA ook steunen via uw nalatenschap. De notaris maakt uw wensen rechtsgeldig met een testament. Omdat NiZA een stichting met een 'algemeen maatschappelijk doel' is, betaalt NiZA geen schenkingsbelasting! Dit betekent dat NiZA het volledige bedrag in kan zetten voor zuidelijk Afrika!

Meer informatie

Wilt u meer informatie over schenken per notariële akte of het opnemen van een goed doel in uw testament? Neem dan contact op met Angèle Mann, telefoon (020) 520 62 10 of e-mail: angele.mann@niza.nl, of stuur onderstaande antwoordkaart op (postzegel niet nodig).

Adri Nieuwhof

'NiZA staat voor bouwen aan democratie in zuidelijk Afrika. Samen met partnerorganisaties en andere bondgenoten. Jarenlang heb ik in mijn werk voor het Komitee Zuidelijk Afrika bevrijdingsbewegingen gesteund in hun strijd voor onafhankelijkheid en gelijke rechten.

Aan democratie moet je werken, in Nederland en in zuidelijk Afrika. NiZA heeft dit altijd voortgezet. De minister voor Ontwikkelingssamenwerking heeft nu besloten de financiële steun aan NiZA te stoppen, maar ik kies voor doorgaan. Ik bouw mee aan democratie in zuidelijk Afrika.'

Adri Nieuwhof

Antwoordkaart

[2006-4]

Ja, ik wil NiZA graag steunen!

Voorl.: _____ Achternaam: _____ M V

Adres: _____

Postcode: _____ Woonplaats: _____

Telefoonnummer: _____

E-mailadres: _____

Geboortedatum: _____

Hierbij machtig ik NiZA om tot wederopzegging € _____ per jaar* van mijn rekening af te schrijven. (* Jaardonatie is minimaal € 10,-)

Bank- / Gironummer: _____

Datum: _____

Handtekening: _____

Graag ontvang ik informatie over:

- Een schenking per notariële akte
- Het opnemen van een goed doel in mijn testament

Stuur deze kaart in een envelop naar: Nederlands instituut voor Zuidelijk Afrika, Antwoordnummer 11800, 1000 RA Amsterdam. Postzegel graag, maar hoeft niet.

Colofon

NiZA Informatie verschijnt onder verantwoordelijkheid van NiZA. (december 2006, nr. 4)

Nederlands instituut voor Zuidelijk Afrika

Postbus 10707
1001 ES Amsterdam
Telefoon: (020) 520 62 10
Fax: (020) 520 62 49
E-mail: niza@niza.nl
Internet: www.niza.nl
Donaties: giro 26655

Redactie: Berendien Bos, Angèle Mann
Ontwerp: Frank Langedijk BNO, Almere
Druk: Drukkerij Raddraaier, Amsterdam

